

2. _____

3. _____

3. Обери рядок, у якому записано тільки спільнокореневі слова. Доповни цей рядок ще 2 словами.

а) лісовий, лісового, лісовому _____

б) ліс, лісочок, лісник _____

в) лісова, лісовий, лісовичок _____

4. До поданих слів – назв ознак добери протилежні за значенням і запиши.

Свіжий хліб – _____

Свіжа газета – _____

Свіже молоко – _____

5. Запиши якомога більше слів – ознак до поданого слова. Склади і запиши з ним речення.

гриби – _____

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

Шифр _____

4 клас

1	2	3	4	5	Усього

1. Відредагуй текст, поділи його на речення. Розстав розділові знаки. Запиши текст. Добери заголовок.

Руда білка швидко стрибнула зялинки на землю і лехко полинула позолотавій галявині ось білка завмерла перед пиньком, роздивилась побоках вона добігла досамої бирези, неквапно здерлась угору постовбуру звірятко перескочило на інше дерево лісова красуня сховалась удуплі

Заголовок: _____

2. Вкажи рядок слів, у яких звуків більше, ніж букв. Доповни його ще двома словами.

а) ім'я, зоря, сіль, _____

б) лінійка, джміль, яма, _____

в) м'яч, юнга, дощ, _____

3. Заміни вислови одним словом або словосполученням. Склади й запиши речення з одним із цих висловів.

І в голову не приходило – _____

Без зайвих слів – _____

Буде на горіхи – _____

4. Прочитай вірш. Підкресли слово, у корені якого відбулося чергування приголосного звука. Запиши ще 3 слова, у яких відбувається чергування.

Полохливій мусі
й хоробрій осі
довелось скупатися
в ранковій росі.

5. Запиши всі відомі тобі вислови, якими можна попрощатися.

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

Шифр _____

5 клас

1	2	3	4	5	6	Усього

1. В одному з віршів Тараса Шевченка є рядки: «Хіба самому написати таке послання до себе...». Уяви, що ти пишеш листа до самого себе. Поміркуй, що б ти хотів собі побажати, порадити, щоб допомогти стати кращим. Запиши зміст цього листа. Обсяг – 6–7 речень.

2. Розв'яжіть логічні задачі.

А) «П'ятий зайвий». Уважно подивися на ряди, кожен із яких складається з п'яти слів. Поміркуй, за якою ознакою слова так згруповані. Підкресли «зайві» слова в кожному ряду.

- 1) зараз, потоп, тупіт, тут, око
- 2) метр, миля, мікрон, гектар, сажень
- 3) земля, річка, місяць, зірка, сонце

Б) *Казковий* відноситься до *вигаданий*, як... (підкресли правильну відповідь)

- 1) *великий* до *маленький*
- 2) *маленький* до *крихітний*
- 3) *маленький* до *птах*
- 4) *птах* до *політ*
- 5) *політ* до *літаючий*

В) Якщо переставити букви в слові «*скловар*», то вийде назва... (підкресли правильну відповідь)

- 1) міста
- 2) країни
- 3) тварини
- 4) річки
- 5) птаха

3. Утворіть словосполучення, записуючи цифри словами

- 2 (ножиці) _____
3 (штани) _____
4 (двері) _____
5 (люди) _____
6 (діти) _____
7 (вікно) _____

4. Випишіть лише ті сполучення слів, які є словосполученнями.

Осінній дощ, осінь прийшла, чиста роса, вітер і дощ, прийти до лісу, шумить вітер, у лісі, спів пташок, припікає сонце, дерева й кущі, лісовий дзвін, серед лісу, лісова галявина, прокинувся ліс, біля ставу, вийти в поле, хмарне небо, ліс і поле.

5. Запишіть дієслова у дві колонки: у першу — першої дієвідміни; у другу — другої дієвідміни.

Мати, говорити, горіти, везти, казати, іти, вчити, бігти, ходити, кричати, малювати, сидіти, спати, ненавидіти, любити, боротися.

<i>I дієвідміна</i>	<i>II дієвідміна</i>

6. Відредагуйте речення. Запишіть правильно.

1) На свято нового року нам дарували пам'ятні сувеніри.

2) На протязі року відбудуться самі цікаві заходи.

3) Це правило відоме для багатьох школярів та учнів.

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

Шифр _____

7 клас

1	2	3	4	5	Усього

1. Напишіть відкритого листа до своїх однолітків, у якому спробуйте переконати їх, що гідність вимірюється не словами, а вчинками. Обсяг висловлення – 8–10 речень. Стиль – публіцистичний.

2. Завершіть прислів'я «Життя прожити – не...». Запишіть. Підкресліть у ньому граматичну основу.

3. Перепишіть, знімаючи ризики.

Синьо/жовтий, рік/у/рік, будь/ласка, жовто/гарячий, на/добраніч, по/німецьки.

4. Прочитайте слова. Знайдіть серед них іменники II відміни. Розподіліть їх за правилами правопису: до першої колонки таблиці запишіть ті, які в родовому відмінку однини мають закінчення -а(-я), до другої – закінчення -у(-ю). **УВАГА!** У колонку записуйте лише іменники II відміни!

Земля, яхтсмен, йогурт, мати, ніч, янтар, теля, язик, шум, ювілей, книга, ім'я, Шанхай, Кривий Ріг, Дністер, парта, ярд, око, рукопис, спосіб, травень, вісь, жаль, телеграма, гопак, хлів, суфікс, образ, коридор, гривня, хліб, Лондон, Ірак, хокей, Ніл.

-а(-я)	-у(-ю)

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика**

Шифр _____

8 клас

1	2	3	4	5	6	Усього

1. Напишіть твір-роздум «Який він – успішний українець?». Обсяг висловлення – 8–10 речень. Стиль – публіцистичний.

2. Чи однакову справу роблять *швець* і *швачка*? Коротко поясніть свою відповідь.

3. Відредагуйте текст. Запишіть правильний варіант.

Дощу вже не має. Сонце зховалося кудись наче б то за хмари. Але небо ще димчасто сіре. Воно, підрожевлене захмарним вогнем і тому розсіває світло. Від того світла ближчать краплини дощу на мокрих стеблях. І в раз загупали краплі, опадаючи додолу. Вітер душав. Він мабуть не долетів іще сюда тільки наберав розгону в степу.

3. Вставте, де потрібно, пропущені букви. Запишіть.

Туреч..на, боягу..тво, соня..ний, студен..ський, Харків..ина, пта..тво, криворі..кий, давн..руський.

5. Доберіть і запишіть три фразеологізми з назвами різних частин тіла. Коротко поясни значення. Зразок: *Хоч око виколи – темно, нічого не видно.*

6. Доберіть і запишіть словосполучення, які б означали: 1) дію та час; 2) дію та мету; 3) дію та місце.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
2016–2017 н.р.**

Шифр _____

9 клас

I	II	III	IV	V	Усього
			1–10	11–13	

I. Напишіть невеликий (1–2 сторінки) твір-роздум, який би розкривав зміст вислову Конфуція: «Від втрати словами своїх значень народ втрачає свободу».

Оформіть цей афоризм як епіграф до твору. Висловлюючи свою думку, використайте в тексті інфінітив у різних синтаксичних ролях (5 ролей).

II. Поставте розділові знаки, підкресліть члени речення, над кожним словом надпишіть, якою частиною мови воно є.

Ошукані обідрані сліпі вчорашнього обману сліпотою втираючи з чола і кров і піт ми станемо народом не юрбою.

III. Виправте, де потрібно, помилки. Запишіть правильні варіанти.

З-під лоба, арфяр, підяр'я, осліньчик, Уманьський, жень-шень, шістьсот, марево, мережево, агенство, венігрет, таки-зробив, раз у раз, кінець-кінцем, мовби-то, адьюльтер, м'юзикл, піца, бельєтаж, звязаний.

IV. Завдання 1–10 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Обведіть кружечком варіант, який, на вашу думку, є правильним.

1. Оберіть варіант, у якому НЕМАЄ мовленнєвих помилок

А приймати участь

Б наші погляди співпадають

В нестерпний нежить

Г пам'ятний сувенір

Д у Києві є пам'ятник Тараса Шевченка

2. Визначте, у якому з поданих речень є відокремлене означення (розділові знаки пропущено)

А Наближається повний спеки й світла південь.

Б Непорушно стоять загорнені в сутінь дерева.

В Мечем і кров'ю писані кросворди ніхто уже повік не розгада.

Г Шумлять білим цвітом налиті сади навесні.

Д Обвіяний духом поезії він неначе бачив душею свою Україну.

3. Граматично правильним є початок листа в рядку:

А Високоповажний пане Іллю!

Б Любий братику Віталію!

В Вельмишановний добродію Василе!

Г Шановна пані Наталію!

Д Дорога Настю!

4. У якому слові наголос падає на перший склад?

А вітчим

Б граблі

В новий

Г цемент

Д косий

5. Яке з речень є двоскладним?

- А У хаті – затишок.
- Б Хочу жити яскраво.
- В Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати.
- Г Незаймана весна.
- Д Нікому не дано змінити безповоротний часу плин.

6. Форма першої особи множини наказового способу дієслова *любити*

- А любимо
- Б люблять
- В любить
- Г любіть
- Д любімо

7. Не відокремлюється одиничний дієприслівник у реченні (розділові знаки пропущено)

- А Вітер лютий налетів з розгону і втомившись під дверима ліг.
- Б Причаївшись у малині за смородиною я слухав бабині молитви.
- В Прогримівши хмара відкотила.
- Г Не спитавши броду не лізь у воду.
- Д Гай лежав розпластавшись.

8. Мовленнєва помилка є в реченні

- А Найвище завдання поезії – знищити лицемірство.
- Б Виходячи з дому, яскраво світило сонце.
- В Брат вищий за мене.
- Г По лісах і полях гуляв буйний вітер.
- Д Спілкуючись через Інтернет, люди не можуть вповні насолоджуватися розмовою.

9. Правильно записаний числівник в орудному відмінку в рядку

- А сьомастами
- Б чотирьомастами
- В сороками
- Г трьохстами
- Д шістьстами

10. Правильно утворено ступені порівняння всіх прикметників у рядку

- А більш красивіший, огидніший
- Б щонайрозумніший, більш трагічний
- В самий милий, віддаленіший
- Г найкращий, гидезний
- Д більшенький, більш високіший

V. Завдання передбачає встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (один варіант зайвий).

11. Установіть відповідність між синонімічними фразеологізмами.

1 вибілювати зуби	А хоч лопатою горни
2 як за гріш маку	Б хоч картину малюй
3 моркву скребти	В зробити вишкварки
4 боса голова	Г аж за живіт братися
	Д на цвіту прибитий

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

12. Установіть відповідність між запозиченим словом й українським відповідником.

1 імплементація	А відповідний
2 рецепція	Б відторгнення
3 конфіденційний	В сприйняття
4 адекватний	Г упровадження
	Д приватний

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

13. Установіть відповідність між словом і його тлумаченням.

1 притьмом	А справді, дійсно
2 мимохіть	Б щойно, тільки-но
3 далєбі	В усупереч бажанню, мимоволі
4 допіру	Г не зосереджуючись на чомусь, між іншим
	Д дуже швидко, поспіхом

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

**Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
2016–2017 н.р.**

Шифр _____

10 клас

I	II	III	IV	Усього
		1–10	11–13	

I. Напишіть невеликий (1–2 сторінки) твір-роздум за поданим початком.

Мовне питання зараз для України другорядне. Важливо, що людина робить...

Висловлюючи свою думку, уживайте різні види складних речень (сполучникові – складносурядні й складнопідрядні; безсполучникові; речення з різними видами зв'язку), речення зі вставними словами.

II. Запишіть речення, знявши риси, вставивши, де потрібно, пропущені букви та розділові знаки. Перефразуйте думку Олега Ольжича, використавши синонімічні багатства мови (спробуйте замінити кожне повнозначне слово синонімом).

Уся історія України це боро..ьба двох сил конструктивної що ..купчує українську потугу щоб звернути її на/зовні і руїнної що ро..порошує її у взаємнім пож..ранні та несе розбиття і ро..клад (Олег Ольжич).

Перефразоване речення:

III. Завдання 1–10 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Обведіть кружечком варіант, який, на вашу думку, є правильним.

1. **Яке слово має значення “той, який є ошадливим, уміє економити”?** 3. **Грамаічно правильним є продовження речення *Спілкуючись через Інтернет...***

- А економний
- Б економський
- В економічний
- Г екологічний
- Д економічніший

А ...мою увагу привернуло одне повідомлення.

Б ...мене охопила радість.

В ...ти знайдеш нових друзів.

Г ...у моїй уяві постають яскраві картини.

Д ...речення повинні бути лаконічними і доступними.

2. **Порушено норму сполучення числівника з іменником у рядку**

А півтора гектара, чотири банани, тринадцять поверхів

Б три соті гектара, дев'яносто чотири відсотки, двадцять два киянини

В чотири будинки, тридцять два львів'янина, два імені

Г півтора місяця, два нових відра, три племені

Д дві десяті відсотка, тисяча років, шістдесят будинків

4. **Усі прикметники узгоджуються з іменниками у формі чоловічого роду однини в рядку**

А неймовірн.. біль, висок.. насип, далек.. путь

Б вірн.. собака, яскрав.. гуаш, безмежн.. степ

В учен.. ступінь, зимов.. розпродаж, зваблив.. даль

Г тяжк.. кір, невідом.. Сибір, прозор.. тюль

Д застаріл.. накип, духмян.. ваніль, маленьк.. колібрі

5. Закінчення -е (-є) у формі кличного відмінка однини треба писати в усіх словах у рядку

- А Максим, Іван, Олексій, Надія
- Б В'ячеслав, Андрій, Любомир, Милослав
- В Михайло, Олександра, Любов, Ігор
- Г Олег, Лілія, Альберт, Всеволод, Геннадій
- Д Станіслав, Артур, Ілля, Федір

6. Виділене слово з часткою не треба писати окремо в реченні

- А Лине супокійна й не/швидка ріка, та зате ж яка вона глибока!
- Б Немов на ватман вилите чорнило, лежить в долині не/замерзлий став.
- В Краще зрозуміти не/побачивши, ніж побачити і не зрозуміти.
- Г Не/зважаючи на пізній час, ніхто не зустрівся козацькому війську.
- Д Маленька правдонька всі не/правди переможе.

7. Між частинами складносурядного речення треба поставити кому в рядку (розділові знаки пропущено)

- А Десь тугу вітром занесло і щастя розлилось без краю.
- Б Подув теплий вітер і ліс радісно загомонів.

IV. Завдання передбачає встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (один варіант зайвий).

11. Установіть відповідність між синонімічними фразеологізмами.

1 хоч з лица воду пий	А у чорта на куличках
2 перепастися на смик	Б хоч картину малюй
3 ловити окунів	В з лица спасти
4 де Макар телят пасе	Г повісити носа
	Д клювати носом

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

12. Установіть відповідність між виділеним словом і частиною мови, якою воно є.

1 Коло моєї стріхи весело щебечуть горобці.	А займенник
2 Я знаю, що ти хороша людина.	Б прислівник
3 Хотіла б я піснею стати.	В прийменник
4 Щовесни серце наливається радістю.	Г частка
	Д сполучник

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

13. Установіть відповідність між назвою професії та її тлумаченням.

1 бондар	А майстер, який виготовляє ремінну зброю
2 лимар	Б майстер, який робить вози, сани, колеса
3 стельмах	В майстер, що вичиняє хутро із шкури та шиє хутрянні вироби
4 кушнір	Г майстер, ремісник, що виробляє діжки, бодні, дерев'яні відра
	Д майстер, який виготовляє чи продає дьоготь

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

В Хто може випити Дніпро і хто Карпатські гори зрушить?

- Г Пройшов дощ і дерева зясніли під сонцем.
- Д Завірюха вила і мороз гострив свій білий ніж.

8. НЕМАЄ помилок у правописі слів

- А зчистити, медвяний, тьмяно, сам на сам
- Б зфотографувати, різдвяний, камінчик, зозла
- В менше, торф'янистий, раз у раз, зчистити
- Г моркв'яний, прізвище, по батькові, Тетянци
- Д будь-ласка, прегіркий, пів-Ялти, по-перше.

9. Правильно записаний числівник в орудному відмінку в рядку

- А семидесятьма
- Б чотирьома
- В сорока
- Г двохстами
- Д дев'яностами

10. Правильно утворено ступені порівняння всіх прикметників у рядку

- А більш емоційний, прекрасний
- Б якнайсильніший, менш трагічний
- В самий милий, розвиненіший
- Г найкращий, старезний
- Д меншенький, холодніший

Завдання II (районного) етапу
XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика
2016–2017 н.р.

Шифр _____

11 клас

I	II	III	IV	Усього
		1–10	11–13	

I. Напишіть невеликий (1–2 сторінки) твір-роздум за поданим початком.

Часто на крутих поворотах життя людина розколюється, як горіх, і виявляється, що той горіх порожній...

Висловлюючи свою думку, уживайте різні види ускладнених речень (не менше, ніж 5 різних видів ускладнення).

II. Запишіть речення, виправивши, де потрібно, помилки; вставте розділові знаки. Накресліть схему речення. Дайте відповіді на запитання.

А на кручах жевими зморшками **брижить** ліс який тут у низу з первозданою ніжністю зеленіє **шелюгою** по білих пісчаних обмілинах де в св'яткових виселошах грає риба й де чайки літають (Є. Гуцало).

Схема речення:

Слово, від якого утворено «брижить» _____
синонім до нього: _____

Слово, від якого утворено «шелюгою» (початкова форма) _____
синонім до нього: _____

Якою частиною мови є слово «який» у цьому реченні? _____

Яким воно є членом речення? _____

Чим ускладнено речення? _____

III. Завдання 1–10 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Обведіть кружечком варіант, який, на вашу думку, є правильним.

<p>1. Яке слово має значення “якийсь несуттєвий, надто загальний, необґрунтований”?</p> <p>А поверхневий
Б ґрунтовний
В дзеркальний
Г поверховий
Д поверховний</p>	<p>3. Мовленнєву помилку допущено в рядку</p> <p>А брати участь
Б протягом дня
В наші думки збігаються
Г освічений юнак
Д природня реакція</p>
<p>2. Правильно написані всі слова в рядку</p> <p>А меньше, шосе, рідзвяний, по-перше
Б няньчити, піцца, черв'як, по троє
В бриньчати, віла, свято, віч-на-віч
Г камінчик, хобі, морквяний, сам на сам
Д женьшень, інтермецо, звязок, рік у рік</p>	<p>4. Не має граматичних помилок початок листа у варіанті</p> <p>А Шановний Олегу Петровичу!
Б Дорогий синочку Юріє!
В Братику Тимішу!
Г Шановний Валеріє Федоровичу!
Д Мила донечко Настю!</p>

5. Граматично правильна відповідь на запитання «Котра година?»

- А без п'ятнадцяти шість
- Б за п'ятнадцять шість
- В п'ятнадцять хвилин шостої
- Г шість годин п'ятнадцять хвилин
- Д п'ятнадцять хвилин на шосту

6. Оберіть речення, у якому правильно розставлено розділові знаки

- А Чорніє поле і гай, і гори.
- Б Я йшов, не поспішаючи.
- В Коли він говорив, усе на світі зникало, і залишався тільки його голос.
- Г Мама каже, що, коли уві сні літається, значить, росте він, росте!
- Д Може, він мені друг, а може, і ні.

7. Правильно витлумачено слово

- А *актуальний* – злободенний
- Б *експресивний* – запопадливий
- В *іммігрувати* – виїхати
- Г *економічний* – ощадливий
- Д *інноваційний* – застарілий

8. У кожному слові рядка є спільний для всіх інших слів приголосний звук у варіанті

- А дріб, двір, ріка
- Б казка, зчистити, вокзал
- В радіють, сміються, тінь
- Г джміль, підживлення, джем
- Д слід, комашці, сіно

9. За допомогою суфікса –ськ утворюються всі прикметники від іменників, наведених у рядку

- А Гаага, Іртиш, Чукотка
- Б Нью-Йорк, Полісся, Гринвіч
- В печеніги, Кандалакша, гайдамака
- Г товариш, Париж, латиш
- Д герцог, Карабах, падишах

10. На другий склад падає наголос у всіх словах рядка

- А ваги, дано, оцет
- Б фольга, форзац, руно
- В проміжок, почасти, надлишок
- Г спина, граблі, циган
- Д яловичина, колія, донька

IV. Завдання передбачає встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (один варіант зайвий).

11. Установіть відповідність між синонімічними фразеологізмами.

1 мати спичку в носі	А і води не замутиль
2 хоч свічки ліпи	Б хоч картину малюй
3 як мак начетверо	В вхопити обметиці
4 облизати макогона	Г голий як бубон
	Д казанок варить

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

12. Установіть відповідність між словами-синонімами.

1 вокзал	А лицемір
2 дзигар	Б підсоння
3 клімат	В годинник
4 тартюф	Г велетень
	Д двірець

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____

13. Установіть відповідність між словом і його тлумаченням.

1 вирлоокій	А неспокійний, бунтівний
2 ворохобний	Б неміцний, блаженський
3 вутлий	В комизливий, примхливий
4 вередливий	Г бідолашний, сердешний
	Д той, хто має випуклі, витріщені очі

1 _____, 2 _____, 3 _____, 4 _____